

Lausunto

30.4.2026

VN/30977/2025
VN/30977/2025-VNK-12

Lausunto hallituksen esityksestä valtionhallinnon henkilöstöturvallisuutta edistäväksi lainsäädännöksi

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle valtion henkilöstöturvallisuutta edistäväksi lainsäädännöksi.

Valtioneuvoston kanslia pitää luonnosta hallituksen esityksestä valtionhallinnon henkilöstöturvallisuutta edistäväksi lainsäädännöksi tavoitteiltaan kannatettavana.

Ehdotetusta valtion virkamieslain 6 c §:n muutoksesta ja perusteluista valtioneuvoston kanslia toteaa seuraavaa. Ehdotettu säännökseen tehtävä lisäys liittyy erityisesti palvelussuhteen aikana tehtäviin turvallisuusselvityksiin ja nuhteettomuusseurantaan, josta olisi perusteltua mainita hakuilmoituksessa, jotta virkaa tai virkasuhdetta hakeneen voidaan katsoa olevan tietoinen siitä, että täytettävänä olevan viran tai virkasuhteen tehtävät edellyttävät voimassa olevaa henkilöturvallisuusselvitystä ja turvallisuusselvityslain 51 §:n mukaista seurantaa koko palvelussuhteen ajan. Esityksen perusteissa todetaan, että kysymyksessä olisi tieto, joka perustuisi viran tai virkasuhteen nimittämisaikakohdan mukaiseen viranomaisen käytäntöön. Viranomaisen turvallisuusselvitykseen liittyvät käytännöt voisivat palvelussuhteen aikana myös muuttua. Viranomaisella olisi myöhemmin mahdollisuus hakea turvallisuusselvitystä riippumatta siitä, olisiko asiasta alun perin ilmoitettu hakuilmoituksessa, edellytettiinkö ennen nimittämistä henkilöturvallisuusselvityksen tekemistä.

Edelleen ehdotetun uuden säännöksen mukaan virkamiehellä olisi koko palvelussuhteen keston ajan oltava viran, määräaikaisen virkasuhteen tai tehtävämääräyksellä saadun tehtävän asianmukaisen hoitamisen edellyttämä nuhteettomuus, eikä hänellä saisi olla viran tehtäviä vaarantavia sidonnaisuuksia ja hänellä tulisi muissakin suhteissa olla edellytykset hoitaa tehtävänsä riippumattomasti ja muutoinkin luotettavasti.

Valtioneuvoston kanslia pitää ehdotettua lisäystä säännökseen kannatettavana ja lainsäädäntöä selkeyttävänä.

Uuden valtion virkamieslain 19 a §:n 1 momentin mukaan virkamiehellä olisi koko palvelussuhteen keston ajan oltava viran, määräaikaisen virkasuhteen tai tehtävämääräyksellä saadun tehtävän asianmukaisen hoitamisen edellyttämä nuhteettomuus, eikä hänellä saisi olla viran tehtäviä vaarantavia sidonnaisuuksia ja hänellä tulisi muissakin suhteissa olla edellytykset hoitaa tehtävänsä riippumattomasti ja muutoinkin luotettavasti.

Valtioneuvoston kanslia toteaa, että uusi 19 a §:n 1 momentin säännös selkeyttää lainsäädäntöä.

Pykälän 2 momentissa työntajalle annettaisiin mahdollisuus hakea edellä 1 momentissa kuvattujen edellytysten varmistamiseksi henkilöturvallisuusselvitystä myös palvelussuhteen aikana niissä tehtävissä työskentelevistä virkamiehistä, joiden osalta se on turvallisuusselvityslain mukaan mahdollista.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vnk@gov.fi

Valtioneuvoston kanslia toteaa, että kansliassa henkilöturvallisuusselvitykset on uusittu palvelussuhteen aikana viiden vuoden välein kaikkien virkamiesten osalta kuten monissa muissakin valtion organisaatioissa. Koska toimintatavan säädöspäätösten on ollut epäselvyyttä, valtioneuvoston kanslia pitää uutta 19 a §:n säännöstä kannatettavana.

Ehdotettuun valtion virkamieslain 40 §:n uuden 5 kohdan mukaan viranomaisella voisi pidättää virkamiehen virantoimituksesta, jos virkamiehestä johtuvasta syystä virkamiehestä ei voitaisi tehdä turvallisuusselvityksessä tarkoitettua turvallisuusselvitystä.

Valtioneuvoston kanslia pitää edellä mainittua uudistusta kannatettavana, koska virantoimituksesta pidättämisen mahdollisuus todennäköisesti vähentäisi esimerkiksi niitä tapauksia, joissa virkamies kieltäytyisi turvallisuusselvityksestä.

Esityksessä todetaan, että virantoimituksesta pidättämisen aika on lähtökohtaisesti palkatonta ja palkan pidättämisestä sovittaisiin virkaehtosopimuksella.

Valtioneuvoston kanslia toteaa, että valtion virka- ja työehtosopimus on voimassa 29.2.2028 saakka. Jos lakimuutos tulee voimaan jo 1.1.2027, virantoimituksesta pidättämisen ja siihen liittyvä palkattomuus tulisi huomioida jos lain voimaantulon yhteydessä

Alivaltiosihteeri

Timo Lankinen

Hallitusneuvos

Päivi Rissanen

VN/30977/2025-VNK-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: